

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA

„Perspektywy rozwoju turystyki wiejskiej w Europie”

Kielce, 20 kwietnia 2012 r.

Deklaracja

w sprawie mechanizmów wspierania rozwoju turystyki wiejskiej w Unii Europejskiej w okresie Perspektywy Finansowej 2014 – 2020

Turystyka to klamra spinająca regiony, łącząc obszary miejskie z wiejskimi jest jednym z elementów rozwoju obszarów wiejskich. Turystyczny sektor działalności gospodarczej stymuluje wzrost gospodarczy i wzrost zatrudnienia, a jednocześnie przyczynia się do integracji gospodarczej i społecznej, zwłaszcza na obszarach wiejskich, górskich, przybrzeżnych, wyspiarskich, w regionach peryferyjnych lub podlegających konwergencji¹.

Działania na rzecz rozwoju turystyki wiejskiej oraz agroturystyki w Unii Europejskiej są w pełni uzasadnione oraz niezwykle potrzebne, gdyż sektory te obejmują 500 000 obiektów noclegowych i blisko 6 500 000 miejsc noclegowych, z których 15-20 % znajduje się w obiektach agroturystycznych. Należy zauważyć, że w ostatnich 10-15 latach sektory te wykazywały średnioroczny wzrost popytu i podaży w wysokości 10-15% podczas gdy wzrost w całej turystyce nie przekraczał 4-5%².

Kluczowym dokumentem wyznaczającym wspólne cele dla państw członkowskich Unii Europejskiej, a jednocześnie pozwalającym zachować różnorodność jest strategia „Europa 2020”³. Priorytetem strategii jest inteligentny i zrównoważony rozwój, sprzyjający włączeniu społecznemu. Dokument ten stał się m.in. podstawą sformułowania kierunków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich⁴ jak i *Krajowych Programów Reform*.

¹ Komunikat Komisji Europejskiej „Europa – najpopularniejszy kierunek turystyczny na świecie – nowe ramy polityczne dla europejskiego sektora turystycznego” KOM(2010) 352, Bruksela, 30.6.2010.

² Opinia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi dla Komisji Transportu i Turystyki w sprawie Europy – najpopularniejszego kierunku turystycznego na świecie – nowe ramy polityczne dla europejskiego sektora turystycznego 2010/2206(INI), 01.03.2011.

³ Komunikat Komisji Europejskiej „Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” KOM (2010) 2020, Bruksela 03.03.2010.

⁴ Wniosek Komisji Europejskiej – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) KOM(2011)627 wersja ostateczna, Bruksela, 12.10.2011.

Polska, podobnie jak wiele krajów europejskich, widzi szansę na powiązanie wyzwań przed jakimi stoją obszary wiejskie z realizacją celów nowej polityki turystycznej, w szczególności z realizacją jej dwóch priorytetów określonych w Komunikacie Komisji Europejskiej z 30 czerwca 2010 r. „*Europa – najpopularniejszy kierunek turystyczny na świecie – nowe ramy polityczne dla europejskiego sektora turystycznego*” COM(2010)352, tj.: *stymulowanie konkurencyjności sektora turystycznego w Europie oraz wspieranie rozwoju zrównoważonej i odpowiedzialnej turystyki wysokiej jakości*. Polityka turystyczna na obszarach wiejskich powinna być spójna z nową Wspólną Polityką Rolną⁵, w tym z jej działaniami ukierunkowanymi na zrównoważony rozwój terytorialny (cele cząstkowe: wspieranie zatrudnienia na obszarach wiejskich; promowanie zróżnicowania gospodarczego wsi; oraz sprzyjanie różnorodności strukturalnej systemów rolniczych) oraz zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi. Dla wsparcia rozwoju turystyki na obszarach wiejskich należy też wykorzystać możliwości, jakie dają instrumenty Polityki Spójności.

Wsparcie dla integracji działań podejmowanych na rzecz różnych sektorów gospodarczych na obszarach wiejskich staje się jednym z istotnych składników polityki państw wobec tych obszarów. Turystyka na obszarach wiejskich wymaga współpracy wielu sektorów gospodarczych, a jednocześnie rozwój turystyki i wzrost ruchu turystycznego wpływają bezpośrednio na rozwój i konkurencyjność podmiotów gospodarczych działających na obszarach wiejskich.

Mechanizmy wsparcia rozwoju turystyki wiejskiej powinny sprzyjać zwiększeniu zatrudnienia na obszarach wiejskich mając na celu wzrost poziomu dochodów mieszkańców wsi, zmianę niekorzystnej sytuacji demograficznej i zmniejszenie presji emigracyjnej ludzi młodych do miast. Ponadto, instrumenty wsparcia powinny w szczególny sposób przyczyniać się do wzrostu jakości kapitału ludzkiego (w tym m.in. podnoszenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych mieszkańców wsi), aktywizacji mieszkańców obszarów wiejskich, oraz rozwoju trzeciego sektora na obszarach wiejskich.

Dla zapewnienia dalszego rozwoju turystyki na obszarach wiejskich niezbędne jest określenie priorytetowych obszarów wsparcia w latach 2014-2020. Rekomenduje się wybór trzech obszarów wsparcia oraz określenie następujących głównych kierunków działań.

Rekomendacje dla okresu Perspektywy Finansowej 2014-2020

1. Utrzymanie różnorodności obszarów wiejskich.

Rekomenduje się, aby dla utrzymania różnorodności obszarów wiejskich w pierwszej kolejności wspierać następujące kierunki działania:

- 1) Zapewnienie zrównoważonego rozwoju turystycznych obszarów wiejskich; w tym promocji oraz integracji podmiotów i działań na rzecz rozwoju różnych form turystyki wiejskiej;

---

⁵ Komunikat Komisji Europejskiej „Wspólna Polityka Rolna do 2020 r.: sprostać wyzwaniom przyszłości związanym z żywnością, zasobami naturalnymi oraz aspektami terytorialnymi” KOM(2010)672 wersja ostateczna, 18.11.2010.

- 2) Inicjowanie działań na rzecz zachowania tożsamości wsi, w tym wspieranie odrębności regionalnych w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, kultury, tradycji i obyczajów oraz promocja produktów regionalnych.

2. Zintegrowany rozwój turystyki na obszarach wiejskich

Zintegrowany rozwój turystyki na obszarach wiejskich wymaga wzmocnienia następujących kierunków działań:

- 1) wsparcia budowy i modernizacji infrastruktury służącej rozwojowi turystyki na obszarach wiejskich;
- 2) integracja różnych sektorów i podmiotów działających na obszarach wiejskich na rzecz wzrostu poziomu efektywności gospodarowania zasobami oraz poprawy konkurencyjności, w tym działania na rzecz rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego;
- 3) kreowanie produktów turystycznych wysokiej jakości oraz działania na rzecz wypracowywania standardów agroturystyki;
- 4) zwiększenie zróżnicowania zawodowego poprzez zdobywanie nowych zawodów oraz przyspieszenie procesów profesjonalizacji poprzez doskonalenie wiedzy i umiejętności.
- 5) doskonalenie doradców i trenerów w zakresie przedsiębiorczości rolniczej i pozarolniczej poprzez szkolenia, wizyty studyjne, analizy przypadków.

3. Zabezpieczenie dostarczania środowiskowych dóbr publicznych.

Rekomenduje się, aby wsparciem objąć następujące kierunki działania:

- 1) zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi, w szczególności działania na rzecz zachowania różnorodności biologicznej i ochrony krajobrazu;
- 2) adaptacja do skutków zmian klimatu oraz przeciwdziałanie tym zmianom poprzez wprowadzanie do produkcji na obszarach wiejskich nowych technologii i innowacji oraz działania na rzecz efektywności energetycznej;
- 3) wzmacnianie publicznych funkcji turystyki wiejskiej oraz działalności z nią związanych w tym m.in. rolnictwa, leśnictwa i rybactwa;
- 4) upowszechnianie wiedzy i praktyk w zakresie ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego obszarów wiejskich.

Uczestnicy konferencji

Kielce, 20 kwietnia 2012